

DANE KATALINIČ

ŠČEPEC TRAVNIŠKIH ZDRAVILNIH RASTLIN BLIŽNJEGA OKOLJA EKO - FISKARS

MAJ 2014

FISKARS®

www.unicommerce.si

VSEBINA

FISKARS®

UVOD	3
PROJEKT EKO - FISKARS	4
NAČRT GREDIC ZA TRAVNIŠKE ZDRAVILNE RASTLINE	8
SEZNAM PRIPOROČENIH TRAVNIŠKIH RASTLIN ZA TRAVNIŠKI VRT	9
NAČRT AKTIVNOSTI ZA IZVEDBO PROJEKTA EKO - FISKARS . .	10
OPAZOVALNI DNEVNIK POSAJENIH TRAVNIŠKIH ZDRAVILNIH RASTLIN	11
JAZ SEM TA OPAZOVANA TRAVNIŠKA ZDRAVILNA RASTLINA IZ TVOJEGA OKOLJA	25
VRTNO ORODJE FISKARS	50
OBDELOVANJE VRTA	54
ZELIŠČA	55

FISKARS®

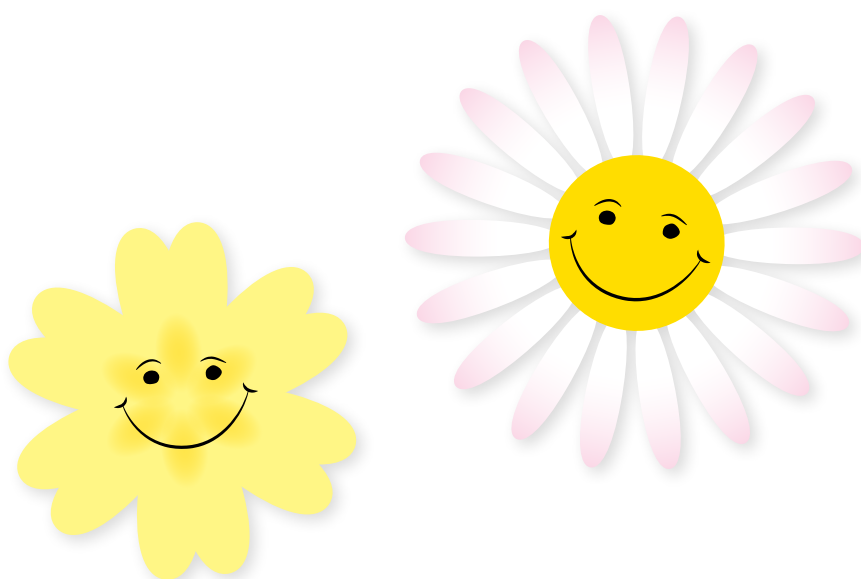
UVOD

Besede, kot so zdravje, zdrava hrana, zelišča, sadje je zdravo, zdrav življenjski slog, pijmo čaj, da bomo zdravi, so skoraj vsakodnevna stalnica. Otroci in učenci vsakodnevno udeležujejo te besede v skladu z življenjskim slogom družine in vzgojno-izobraževalne institucije skozi prehranjevanje oziroma prehranjevalne navade.

Zanimivo je, da travniških zdravilnih rastlin v neposredni bližini svojega doma ne poznajo. Ne samo otroci, ampak tudi odrasli. Prav je, da že otroci zgodaj spoznavajo najpogostejše travniške zdravilne rastline.

Namen projekta je spoznati zdravilne rastline iz neposredne bivanjske okolice – vrta ali travnika – in tako obogatiti znanje o travniških zdravilnih rastlinah.

Dane Katalinič

PROJEKT EKO - FISKARS

Projekt EKO – Fiskars temelji na:

- naravnih materialih,
- travniških zdravilnih rastlinah bližnjega okolja,
- dokumentiranju aktivnosti,
- na vrtnarskem orodju Fiskars.

Izvedba pilotnega projekta v letu 2014:

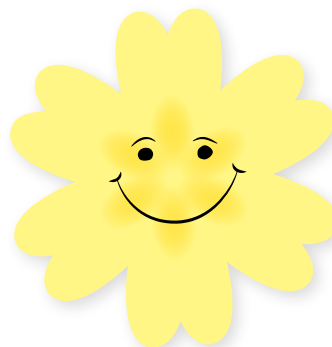
Vrtec Rogaška Slatina, Ulica Kozjanskega odreda 2,
3250 Rogaška Slatina

Enota Potoček, skupina 21

Mentorici: Suzana Ravnikar - Bele, vzgojiteljica,
Karolina Špoljar, pomočnica vzgojiteljice

Ravnateljica: Metka Fenko

Koordinatorici: Andreja Križan Rupnik, Dragica Mrkša

FISKARS®

1. NAMEN PROJEKTA

- spoznavanje vrtnih in travniških zdravilnih rastlin iz bližnjega okolja,
- prepoznavanje travniških zdravilnih rastlin po obliki, velikosti, barvi in vonju,
- sajenje travniških zdravilnih rastlin v gredice po priloženem saditvenem načrtu,
- skrb za posajene rastline,
- spremljanje – opazovanje vegetativnih sprememb skozi letni čas,
- dokumentiranje aktivnosti s fotografijo, z risbo in s herbarijem.

2. PRIPRAVA

Za delo potrebuješ naslednja orodja FISKARS:

- lopatka, lopata,
- grablje,
- motika,
- škarje,
- kanglica za zalivanje.

Drugo:

- borove deske ali lesene oblice, opeka ...,
- načrt saditvenih gredic,
- seznam sadik travniških zdravilnih rastlin.

3. IZVEDBA

Pri izvedbi sodelujejo: vzgojitelji, otroci in starši.

- a) Določite mesto postavitve zeliščne gredice za travniške zdravilne rastline v velikosti 4,5 m².
Priporočamo sončno lego, odcedna tla. Predlagane travniške zdravilne rastline uspevajo tudi v revni zemlji.
- b) Po priloženem saditvenem načrtu s pomočjo naravnih materialov naredite vrt travniških zdravilnih rastlin. Preden ogradite vrt in ga razmejite na gredice, z lopato obrnite zemljo in z grabljami obrnjeno zemeljsko plast razrahljajte. Po končanem opraviu sledi ograditev vrta in razmejitev gredic.
- c) Po seznamu predlaganih travniških zdravilnih rastlin prenesite sadike s travnika ali vrta za to pripravljene gredice in jih posadite. Za to opravilo potrebujete lopatko, da izbrano rastlino izkopljete in to tako, da zemljo okrog rastline v obsegu 7 cm od nje z lopatko potisnete navzgor. Rastlino z zemljino grudo postavite v košarico in je ne izpostavljajte soncu, da se gruda ne izsuši. Izkopane rastline še isti dan posadite na gredico na razdaljo 25 cm.

4. OPAZOVANJE

Opazovanje razlik, podobnosti.

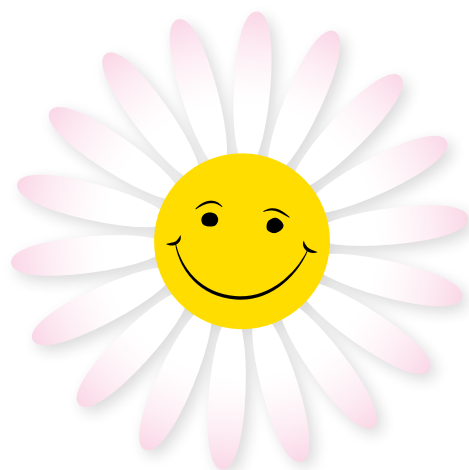
Poseben poudarek je namenjen aktivnostim, kot so:

- natančno opazovanje,
- natančno otipavanje rastline,
- izmenjava občutkov o opazovalni vsebini,
- miselne povezave in relacije.

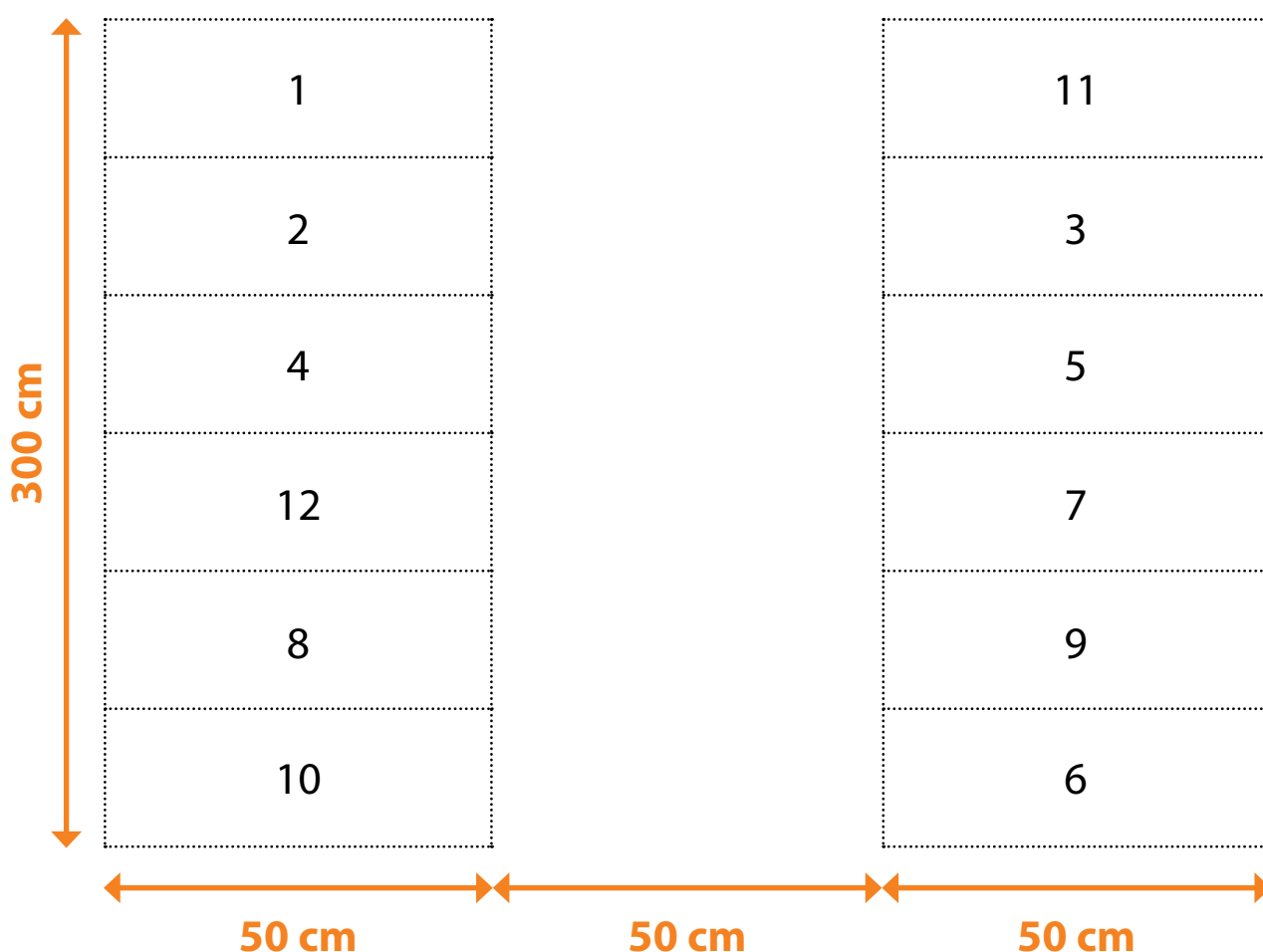
5. BELEŽENJE

Otroci – učenci naredijo zapis opravljene dejavnosti, in to:

- s fotografranjem,
- z risbo,
- s herbarijem.

NAČRT GREDIC ZA TRAVNIŠKE ZDRAVILNE RASTLINE

Legenda:

1 trobentica,	7 navadni rman,
2 navadna marjetica,	8 veliki trpotec,
3 navadni regrat,	9 ozkolistni trpotec,
4 navadni jagodnjak,	10 šentjanževka,
5 navadni plešec,	11 škrlatnordeča mrtva kopriva,
6 navadni potrošnik,	12 travniška ivanjščica

FISKARS®

SEZNAM PRIPOROČENIH TRAVNIŠKIH RASTLIN ZA TRAVNIŠKI VRT

Zap. št.	Ime rastline	Rastišče v naravi	Priporočen čas presajanja
1	Trobentica (<i>Primula acaulis</i> L.)	Ob gozdnem robu, sončne livade	Oktober
2	Navadna marjetica (<i>Belis perennis</i> L.)	Travniki, jase, gozdni rob, ob poteh	Oktober
3	Navadni regrat (<i>Taraxacum officinale</i> Weber in Wiggers)	Travniki, pašniki, vrtovi, ob poteh	Oktober
4	Navadni jagodnjak (<i>Fragaria vesca</i> L.)	Ob gozdnem robu, jase, ob poteh, kamnita travnata pobočja	Oktober
5	Navadni plešec (<i>Capsela bursa – pastoris</i> Med.)	Povsod, po vrtovih in njivah	Oktober
6	Navadni potrošnik (<i>Cichorium intybus</i> L.)	Ob poteh, starih zidovih, nasipih, suhih travnikih	Oktober
7	Navadni rman (<i>Achillea millefolium</i> L.)	Na travnikih, gozdnih obronkih, na obdelanih površinah	Oktober
8	Veliki trpotec (<i>Plantago major</i> L.)	Na travnikih, pašnikih, ob jarkih	Oktober
9	Ozkolistni trpotec (<i>Plantago lanceolata</i> L.)	Travniki, polja, ob cestnih jarkih	Oktober
10	Šentjanževka (<i>Hypericum perforatum</i> L.)	Suhi travniki, obronki, gozdne poseke	Oktober
11	Škrlatnordeča mrtva kopriva (<i>Lamium purpureum</i> L.)	Na njivah, vrtovih, travnikih, ob starih zidovih	Oktober
12	Travniška ivanjščica (<i>Leucanthemum vulgare</i> L.)	Na travnikih, ob robovih poti	Oktober

NAČRT AKTIVNOSTI ZA IZVEDBO PROJEKTA EKO - FISKARS

Travniške zdravilne rastline bližnjega okolja

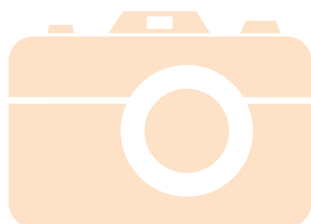
Mesec	Aktivnost
September	- Priprava vrtnega orodja FISKARS (lopatke, motika, grablje, škarje, kanglica – zalivka) - Priprava gredic za sajenje travniških zdravilnih rastlin - Beleženje
Oktober	- Sajenje travniških zdravilnih rastlin - Beleženje
November	- Opazovanje, primerjanje in ugotavljanje uspešnosti saditvene aktivnosti - Beleženje
December	- Priprava načrta za opazovanje, primerjanje in ugotavljanje podobnosti in različnosti med travniškimi zdravilnimi rastlinami na vrtu
Januar	- Zbiranje informacij o pomenu travniških zdravilnih rastlin v ljudskem zdravilstvu
Februar	- Opazovanje in opisovanje trobentice - Beleženje
Marec	- Opazovanje in opisovanje navadne marjetice - Beleženje
April	- Opazovanje in opisovanje navadnega regrata in škrlatnordeče mrtve koprive - Beleženje
Maj	- Opazovanje in opisovanje navadnega plešča in navadnega jagodnjaka - Beleženje
Junij	- Opazovanje velikega in ozkolistnega trpotca in travniške ivanjščice - Beleženje
Julij	- Skrb za gredice - Beleženje
Avgust	- Opazovanje šentjanževke in navadnega potrošnika - Beleženje

OPAZOVALNI
DNEVNIK
POSAJENIH TRAVNIŠKIH
ZDRAVILNIH RASTLIN

TROBENTICA

Fotografija gredice s trobenticami.

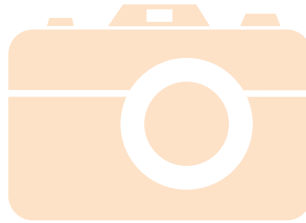
ZAPIS AKTIVNOSTI

UPORABA

OPOMBE

Datum:

NAVADNA MARJETICA

Fotografija gredice z navadno marjetico.

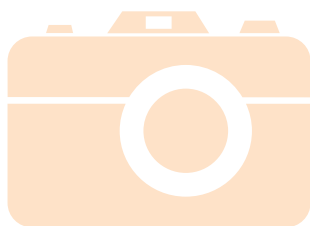
ZAPIS AKTIVNOSTI

UPORABA

OPOMBE

Datum:

NAVADNI REGRAT

Fotografija gredice z navadnim regratom.

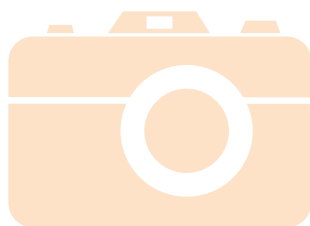
ZAPIS AKTIVNOSTI

UPORABA

OPOMBE

Datum:

JAGODNJAK

Fotografija gredice z navadnim jagodnjakom.

ZAPIS AKTIVNOSTI

.....

.....

.....

UPORABA

.....

.....

OPOMBE

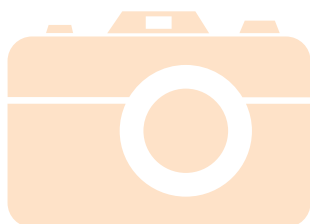
.....

.....

Datum:

.....

NAVADNI PLEŠEC

Fotografija gredice z navadnim pleščem.

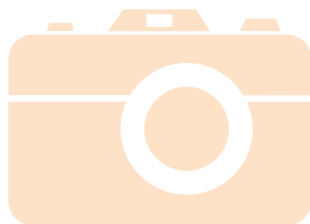
ZAPIS AKTIVNOSTI

UPORABA

OPOMBE

Datum:

NAVADNI POTROŠNIK

Fotografija gredice z navadnim potrošnikom.

ZAPIS AKTIVNOSTI

.....

.....

.....

UPORABA

.....

.....

OPOMBE

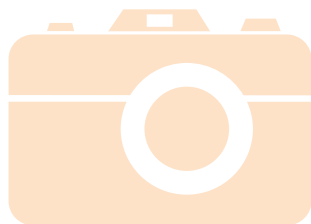
.....

.....

Datum:

.....

NAVADNI RMAN

Fotografija gredice z navadnim rmanom.

ZAPIS AKTIVNOSTI

.....

.....

.....

UPORABA

.....

.....

OPOMBE

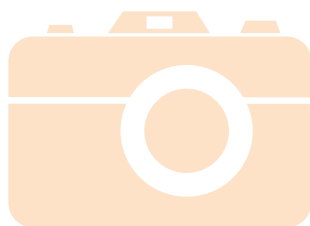
.....

.....

Datum:

.....

VELIKI TRPOTEC

Fotografija z gredico velikega trpotca.

ZAPIS AKTIVNOSTI

.....

.....

.....

UPORABA

.....

.....

OPOMBE

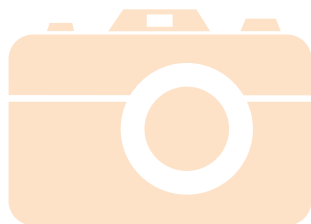
.....

.....

Datum:

.....

OZKOLIŠTNI TRPOTEC

Fotografija z gredico ozkolistnega trpotca.

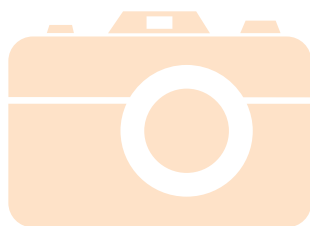
ZAPIS AKTIVNOSTI

UPORABA

OPOMBE

Datum:

ŠENTJANŽEVKA

Fotografija z gredico šentjanževke.

ZAPIS AKTIVNOSTI

.....

.....

.....

UPORABA

.....

.....

OPOMBE

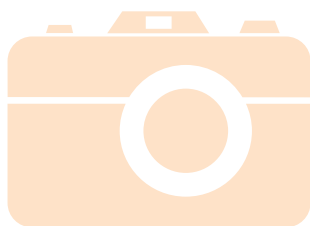
.....

.....

Datum:

.....

ŠKRLATNORDEČA MRTVA KOPRIVA

Fotografija z gredico škrlatnordeče mrtve koprive.

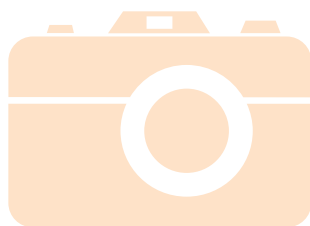
ZAPIS AKTIVNOSTI

UPORABA

OPOMBE

Datum:

TRAVNIŠKA IVANJŠČICA

Fotografija z gredico travniške ivanjščice.

ZAPIS AKTIVNOSTI

.....

.....

.....

UPORABA

.....

.....

OPOMBE

.....

.....

Datum:

.....

JAZ ŠEM TA OPAZOVANA TRAVNIŠKA ZDRAVILNA RASTLINA IZ TVOJEGA OKOLJA

NAVODILO ZA UPORABO DIDAKTIČNIH LISTOV

Po zaključeni, načrtovani dejavnosti opazovanja rastline se pogovorimo z otrokom, da nam izrazi svoja občutja o videnem. Na podlagi izmenjanih misli, mnenj in stališč mu ponudimo didaktične liste, da videni rastlino poimenuje in z ustreznimi barvicami pobarva.

TROBENTICA

SEM PRELEPA ZNANILKA POMLADI. DA JE RES TAKO, STE MI NADELI IME PO OBLIKI MOJIH CVETOV, KI SPOMINJAJO NA TROBO – TROBENTO. JE ŽE RES, DA NE TROBIM IN SE ME NE SLIŠI, AMPAK SE ME PO RUMENIH CVETOVIH NA DALEČ VIDI OB GOZDNEM ROBU IN LIVADAH. NEKATERI LJUDJE NAS CELO IZ NAŠEGA LJUBEGA OKOLJA PRESAJAJO OB SVOJA BIVALIŠČA, DA JIM KRASIMO OKOLICO. ZARADI ŠTEVILNIH KORISTI NAS LJUDJE ZELO MARAJO. PREDVSEM ZARADI VITAMINOV V LISTNIH ROZETAH, IN TO PREDVSEM ZARADI VITAMINA C. TUDI ŠTEVILNI PTIČI SE POSLADKAJO Z NAŠIMI CVETVI. ZARADI ZDRAVILNIH UČINKOVIN NAS UPORABLJAJO SODOBNA FARMACIJA IN ZDRAVILCI.

NALOGA!

Zakaj nas uporabljajo ljudski zdravilci in farmacija?

Namig!

Odgovor poišči v strokovni literaturi, pri starših, starih starših in farmacevtih.

FISKARS®

NAVADNA MARJETICA

PRVI CVET, KI SE GA DOTAKNE OTROŠKA ROKA, PRVI SPOMLADANSKI CVET IN CVET, KI DOČAKA SNEG, TO SMO NAVADNE MARJETICE, PREPOZNATE NAS PO LISTIH, KI SO LOPATASTE OBLIKE IN SE TESNO PRILEGAJO NA TLA, ZATO JIM PRAVIMO PRITLIČNI LISTI. IZ RASTLINE SE DVIGA STEBLO, KI NOSI CVET – CVETNI KOŠEK, KI JE V SREDINI RUMENE BARVE, ZUNANJI CVETOVI SO BELE ALI ROŽNATE BARVE. NAŠA RASTIŠČA SO TRAVNIKI, JASE, PAŠNIKI, GOZDNI ROBOVI IN OB POTEH. ZA LJUDI SMO ZELO ZANIMIVE RASTLINE. V POMLADANSKEM ČASU MLADE LISTE NABIRAJO KOT DODATEK SOLATI IN ZELENJAVNIM PRIKUHAM. VSAKO LETO NAS OBIŠČEJO IN NABIRAJO ŠTEVILNI ZELIŠČARJI.

NALOGA!

Zakaj nas uporabljajo ljudski zdravilci in farmacija?

Namig!

Odgovor poišči v strokovni literaturi, pri starših in farmacevtih.

FISKARS®

NAVADNI REGRAT

SMO TRAVNIŠKI POMLADNI LEHOTCI. V ČASU POMLADI OKRASIMO TRAVNIKE, PAŠNIKE, VRTOVE IN PARKE S SVOJIM BOHOTNIM VIDEZOM, IN TO S PODOLGOVATIMI PERNATO NAREZANIMI LISTI TER POKONČNO OKROGLIMI STEBELCI, KI NOSIJO CVETNI KOŠEK, V KATERIH SO ZLATO RUMENI JEZIČASTI CVETOVI, KI SE OB OBLAČNEM VREMENU IN PONOČI ZAPIRAJO. LAHKO SE POHVALIMO, DA SMO LJUDEM PO DOLGI ZIMI NAJBOLJ PRILJUBLJENE RASTLINE, PREDVSEM MLADI LISTI ZA POMLADANSKO SOLATO. PRAV TAKO SMO ZA ČEBELE DOBRA PAŠA ZA NABIRANJE PELODA. POSEBEJ SMO VESELI OTROK, KI SE RADOVEDNO IGRAJO Z BELIMI LUČKAMI V SKUPNI IGRI Z VETROM IN TAKO NAŠE DROBNE PLODOVE RAZNAŠAJO NAOKROG. SMO ZDRAVILNA ZELNATA TRAJNICA, SKRATKA SMO ŽIVILO IN ZDRAVILO.

NALOGA!

Zakaj nas uporabljajo zdravilci in farmacija?

Namig!

Odgovor poišči v strokovni literaturi, pri starših, starih starših in farmacevtih.

FISKARS®

NAVADNI JAGODNJAK

NAS SKORAJ POZNA VSAK IN TO PO PECLJATIH TROJNATIH LISTIH IN NADZEMNIH IZRASTKIH, KI JIM PRAVIMO ŽIVICA. ČE Z LUPO POGLEDATE NAŠE LISTE, BOSTE UGOTOVILI, DA SO JAJČASTE OBLIKE, NAZOBČANI IN DLAKAVI. CVETOVI SO NA VISOKIH STEBLIH BELE BARVE IN V ŠOPIH. PLODOVI SO RDEČE BARVE, SLADKEGA OKUSA IN PRIJETNEGA VONJA. NAJDETE NAS OB GOZDNEM ROBU, POBOČJIH, JASAH IN POSEKAH. LAHKO SE VAM POHVALIMO, DA SO VSI NAŠI RASTLINSKI DELI, VKLJUČNO S PLODOVI ZDRAVILNI.

NALOGA!

Zakaj nas uporabljajo zdravitelci in farmacija?

Namig!

Odgovor poišči v strokovni literaturi, pri starših, starih starših in farmacevtih.

FISKARS®

NAVADNI PLEŠEC

SMO NEZAHTEVNE RASTLINE. NAŠE RASTIŠČE JE ŠIROKO. NAJDETE NAS OB POTEH, JARKIH, BREŽINAH, NASIPALIŠČIH, TRAVNIKIH, PAŠNIKIH, VRTOVIH IN NJIVAH. NAŠE STEBLO JE VISOKO, POKONČNO, VITKO IN NOSI REDKE SULIČASTE CELOROBE LISTE. NA VRHU STEBLA NOSIMO SOCVETJE DROBNIH BELIH CVETOV. V POMLADANSKEM ČASU NAS POIŠČEJO POZNAVALCI IN LJUBITELJI DIVJIH RASTLIN, KI NAŠE NEŽNE LISTE UPORABLJAJO ZA SOLATO. PRI ZELIŠČARJIH SMO PRILJUBLJENA RASTLINA.

NALOGA!

Zakaj nas uporabljajo zdravilci in farmacija?

Namig!

Odgovor poišči v strokovni literaturi, pri starših, starih starših in farmacevtih.

FISKARS®

NAVADNI POTROŠNIK

SODIMO MED ZDRAVILNE IN KRMNE RASTLINE. SMO SORODNIKI ENDIVJE IN RADIČA. NAŠA RASTLINA JE V TLA PRITRJENA Z VREtenASTO KORENINO. LISTE IMAMO NAZOBČANE. NAŠE STEBLO JE POKONČNO IN ŠIROKO, NOSI PO EN CVETNI KOŠEK MODRE BARVE. ČE CVETOVE POGLEDATE Z LUPO, SO DOBRO VIDNI JEZIČASTI CVETOVI. TI SE ODPIRAJO OB PRVIH SONČNIH ŽARKIH IN V POPOLDANSKEM ČASU SE ZAČNEJO ZAPIRATI. NAJDETE NAS POVSOD: OB CESTAH, POTEH, TRAVNIKIH, NJIVAH IN STARIH ZIDOVIH. NAJVZTRAJNEJŠI OBISKOVALCI NAŠIH RASTIŠČ SO PREDVSEM ZELIŠČARJI ZARADI ZDRAVILNIH UČINKOVIN RASTLINE.

NALOGA!

Zakaj nas uporabljajo zdravitelci in farmacija?

Namig!

Odgovor poiščite v strokovni literaturi, pri starših, stari starših in farmacevtech.

FISKARS®

NAVADNI RMAN

SMO VISOKE ZELNATE TRAJNICE S POKONČNIM STEBLOM. PREPOZNAVNI SMO PO PERNATO RAZCEPLJENIH LISTIH. NA VRHU STEBLA NOSIMO CVETOVE, KI SO ZDRUŽENI V KOŠKE. CVETOVI SO BELE DO ROŽNATE BARVE. NAŠI CVETOVI IN LISTI SO PRIJETNO DIŠEČI. DA SE V TO PREPRIČATE, NAS MORATE PRIJETI IN OVOHATI! NAJDETE NAS PO TRAVNIKIH, PAŠNIKIH, OB POTEH, NJIVAH IN SONČNIH POSEKAH. NAŠA RASTLINA JE BOGATA Z ZDRAVILNIMI UČINKOVINAMI IN ZATO IMA ZDRAVILNO MOČ. PA ŠE TO VAM POVEMO, DA NAS NEKATERI LJUDJE PRESAJAJO NA VRTOVE, KER JIM ODGANJAMO RASTLINOJEDE ŽUŽELKE.

NALOGA!

Zakaj nas uporabljajo zdravilci in farmacija?

Namig!

Odgovor poiščite v strokovni literaturi, pri starših, starih starših in farmacevtih.

FISKARS®

VELIKI TRPOTEC

ZA NAS, VELIKE TRPOTCE, JE ZNAČILNO, DA IMAMO ŠIROKE LISTE OVALNE OBLIKE Z DOBRO VIDNIMI LISTNIMI ŽILAMI. IZ RASTLINE SE DVIGAJO DOLGA STEBELCA, KI NOSIJO OZKA SOCVETJA. NAJDETE NAS NA NASIPALIŠČIH, TRAVNIKIH, OB POTEH IN PAŠNIKIH. ZARADI ZDRAVILNIH UČINKOV, KI JIH IMAMO V LISTIH, NAS NABIRAJO ZELIŠČARJI.

NALOGA!

Zakaj nas uporabljajo zdravilci in farmacija?

Namig!

Odgovor poiščite v strokovni literaturi, pri starših, starih starših in farmacevtih.

FISKARS®

OZKOLIŠTNI TRPOTEČ

PREPOZNATE NAS PO ZNAČILNIH SULIČASTIH LISTIH IN DOBRO VIDNIH VZDOLŽNIH ŽILAH. IZ SREDINE RASTLINE SE DVGUJE STEBELCE, KI NOSI SOCVETJE. NAJDETE NAS OB POTEH, NA POLJIH IN TRAVNIKI. PRAVIJO NAM, DA SMO SKROMNEGA VIDEZA IN NEZANIMIVI ZA OKRASNE ŠOPKE, AMPAK SMO ZA ČLOVEKA ZELO UPORABNI. V POMLADANSKEM ČASU NAS LJUDJE RADI NABIRAJO, IN SICER LISTE ZA JUHE IN SOLATO, ZDRAVILCI PA ZARADI ZDRAVILNIH UČINKOVIN.

NALOGA!

Zakaj nas uporabljajo zdravilci in farmacija?

Namig!

Odgovor poiščite v strokovni literaturi in pri starših, starih starših in farmacevtih.

FISKARS®

ŠENTJANŽEVKA

DA SE VAM NAJPREJ PREDSTAVIM. SMO VISOKE ZDRAVILNE RASTLINE. NAŠA RASTIŠČA SO GOZDNI ROBOVI, TRATE, GOLJAVE IN GRMOVJE. NAŠA RASTLINA JE POKONČNA, Z GOLIMI LESENIMI STEBLI, LISTI SO SEDEČI, JAJČASTI IN CELOROBI. NA KONCU STEBLA SO CVETOVI ZDRUŽENI V SOCVETJE, KI JE ZLATO RUMENE BARVE. ČE VZAMETE LUPO IN POGLEDATE NAŠE SEDEČE LISTE, BOSTE OPAZILI LUKNJICE, V KATERIH SE NABIRA ETERIČNO OLJE, PRAV TAKO V CVETOVIH. ČE CVETOVE STISNETE Z BLAZINICAMI PRSTOV, SE BO POJAVILO RDEČE ETERIČNO OLJE – KRVAV RDEČ SOK. TO OLJE IMA VELIKO ZDRAVILNIH UČINKOVIN, ZATO GA LJUDJE UPORABLJAJO ZA ZDRAVLJENJE MNOGIH BOLEZNI.

NALOGA!

Zakaj nas uporabljajo zdravilci in farmacija?

Namig!

Odgovor poiščite v strokovni literaturi, pri starših, starih starših in farmacevtih.

FISKARS®

ŠKRLATNORDEČA MRTVA KOPRIVA

OH, KAKO DOLGO IME IMAMO! PA GA DAJMO NA SAMEM ZAČETKU POJASNITI. ŠKRLATNORDEČA, KER SO TAKŠNE BARVE NAŠI CVETOVI IN VRHNJI LISTI, MRTVA ZATO, KER NIMAMO ŽGALNIH LASKOV KOT KOPRIVA, TAKO SE NAS LAHKO DOTAKNETE IN VAS NE BOMO OŽGALE. ČE PA NAS POVOHATE, SMO RAHLO NEPRIJETNEGA VONJA. NAŠI LISTI SO OVALNI IN NAZOBČANI, PODOBNI LISTOM VELIKE IN MALE KOPRIVE, AMPAK, KOT REČENO, NE OŽGEJO. NAJDETE NAS NA ZAPUŠČENIH NJIVAH, VRTOVIH, TRAVNIKIH IN OB STARIH ZIDOVIH. LJUBITELJI DIVJIH UŽITNIH RASTLIN ZGODAJ SPOMLADI NABIRAJO NAŠE LISTE, KER SO UŽITNI. V LJUDSKEM ZDRAVILSTVU SMO PREPOZNAVNI OD DAVNIN KOT ZDRAVILNA RASTLINA.

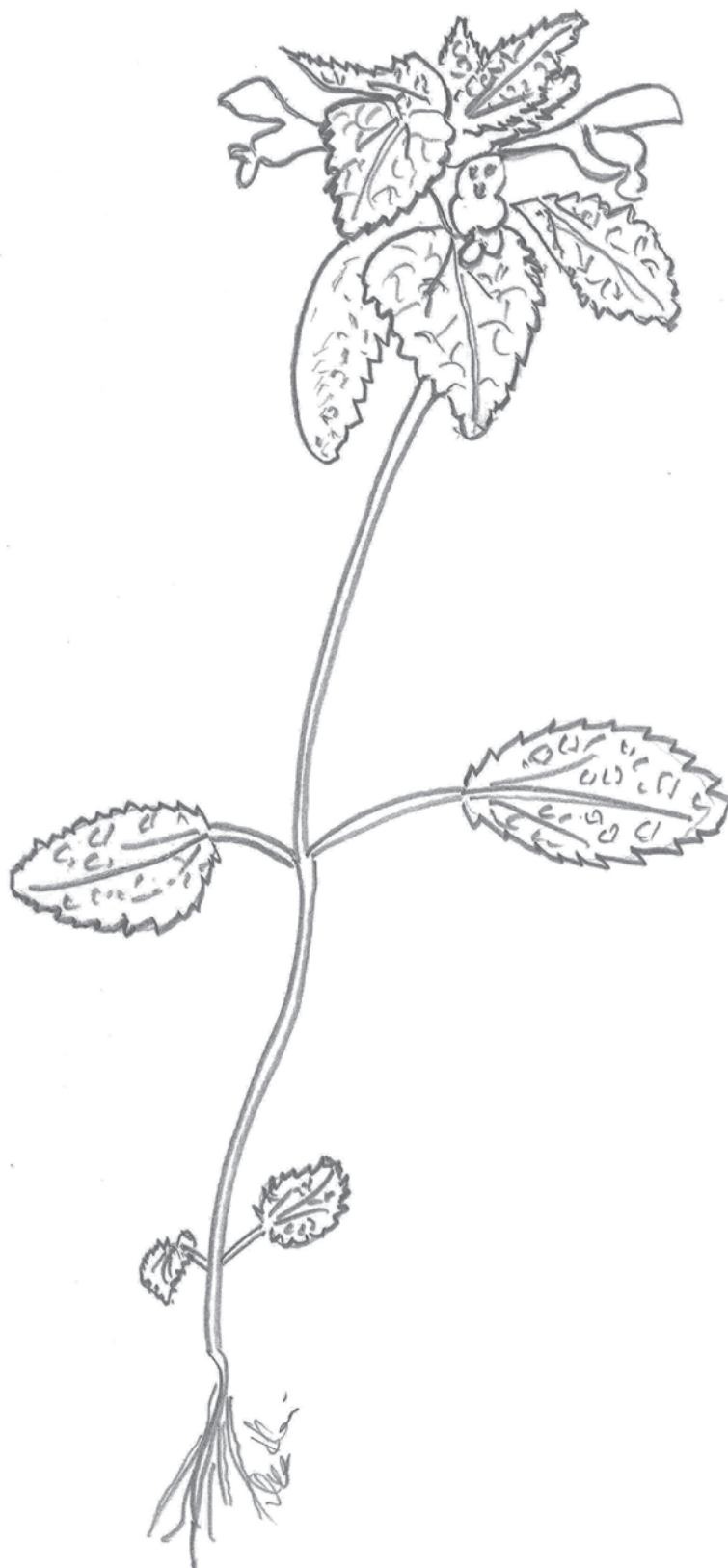
NALOGA!

Zakaj nas uporabljajo zdravilci?

Namig!

Odgovor poiščite v strokovni literaturi, pri starših, starih starših in farmacevtih.

FISKARS®

TRAVNIŠKA IVANJŠČICA

SMO PRELEPE TRAVNIŠKE ROŽE. NAŠA RASTIŠČA SO TRAVNIKI, OB POTNIH ROBOVIH IN TUDI NA GRMOVNATIH KRAJIH. NAŠE STEBLO JE VISOKO IN POKONČNO. LISTI SO JAJČASTI IN NAZOBČANI. SPODNJI LISTI SO DOLGOPECLJATI, PROTI VRHU SO SEDEČI. NA KONCU STEBLA RAZVIJEMO BELO RUMEN KOŠEK, KI JE SESTAVLJEN IZ BELIH IN RUMENIH CVETOV. SPOMLADI LJUDJE NABIRAJO NAŠE MLADE LISTE IN JIH DODAJAJO SOLATAM IN PRILOGAM. POSEBEJ RADI NAS IMAJO NEGOTOVI ZALJUBLJENCI, IN TO Z IZŠTEVANKO »LJUBI, NE LJUBI«, ZADNJI ODTRGANI CVETNI LIST PA NAPOVE »USODO LJUBEZNI«.

NALOGA!

Zakaj nas uporabljajo zdravilci?

Namig!

Odgovor poiščite v strokovni literaturi, pri starših, starih starših in farmacevтиh.

FISKARS®

VRTNO ORODJE FISKARS

Sinonim za kakovost. Že od leta 1649. V majhni finski vasici Fiskars je leta 1649 gospod Peter Thorwöste za svojo fužino od mestnih oblasti dobil dovoljenje za proizvodnjo izdelkov iz železa

in kovine. V kovačnici so začeli izdelovati priročna rezila in razvijati nove oblike vrtnega orodja. Rezila so že takrat koristno uporabili za obrezovanje vrtnih in gozdnih rastlin, grmovnic in cvetja, ter tako poskrbeli za zdravo rast, razvoj in lepši videz rastlin.

En kovač konja kuje ... Iz fužin, kjer so nekdam topili železo, se je razlegalo udarjanje kladiv. Kovači so železo in druge kovine predelovali v različne uporabne predmete. Njihovo delo ni bilo lahko. Danes ta orodja izdelujejo posebne naprave in stroji.

Vrtno orodje potrebujemo povsod, v parkih, na vrtovih in balkonih, drevesnicah in nasadih, pri obdelavi lesa ter vzdrževanju zelenic in grmovnic.

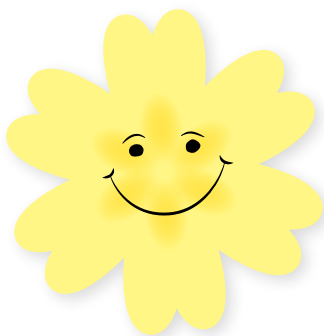
In prav Finci so že zgodaj začeli izdelovati raznolika vrtna orodja. Fiskars jih izdeluje že skoraj štiri stoletja.

Za obdelovanje zemlje uporabljamo večje **lopate** in manjše **lopatke**, **vile** ter večje in manjše **grablje**. Na vrtu nam največje težave povzroča plevel, zato ga je potrebno redno odstranjevati. Pri tem za rahljanje zemlje uporabljamo **vrtno motike** in **grabljice**.

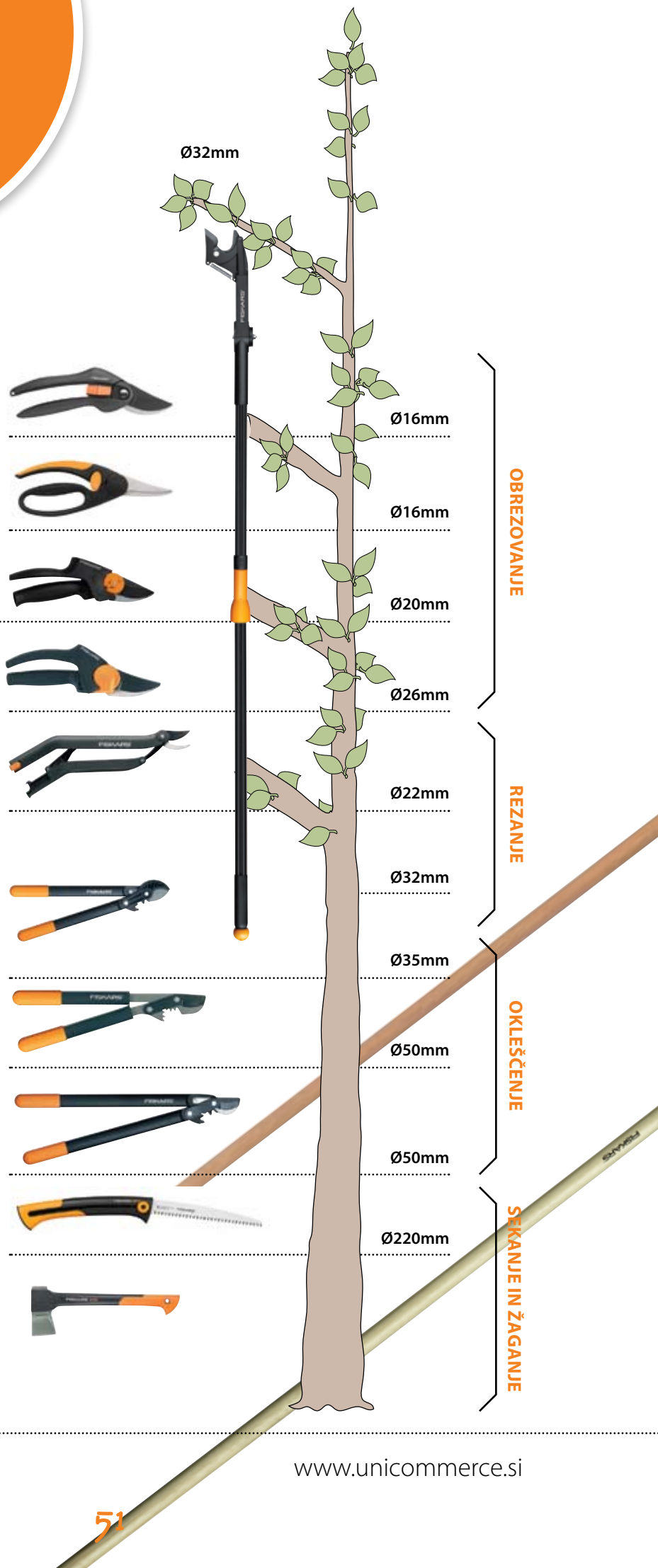
FISKARS®

Lopata, grablje, škarje in
motika – izbira je zares velika!

Zagotovo vsi poznate izdelke za obdelavo lesa in obrezovanje dreves. Mednje sodijo **sekire, žage, noži, škarje** in druga rezila. A pazite – z njimi lahko rokujejo le odrasli!

Vrtnega orodja z različnimi rezili je res veliko vrst. V drevesnicah in nasadih bomo najpogosteje potrebovali **škarje za obrezovanje vej**. Tudi živo mejo moramo redno negovati in jo oblikovati s primernimi škarjami.

www.unicommerce.si

Tudi za lončnice z zelišči potrebujemo **priročne škarje**. Primerne so tudi za male otroške ročice. Za rastline na vrtu moramo lepo skrbeti. To velja tudi za zelenice.

Ko vrtnarjenje postane užitek. Fiskars vrtno orodje je izdelano iz najbolj trpežnih in kakovostnih materialov. Orodja so še posebej lahka, zato boste z njimi hitro, spretno in lahko uredili vaš vrt. Fiskars izdeluje vrtna orodja za odrasle in otroke. Z njimi boste opravili tudi težja dela brez napora, napetosti in utrujenosti. In če boste vrtno orodje pravilno uporabljali in vzdrževali, zamenjava delov ali popravila sploh ne bodo potrebna.

GRABLJE: Fiskars grablje imajo posebej močne zobe za grabljenje. Z njimi običajno grabimo odpadlo listje.

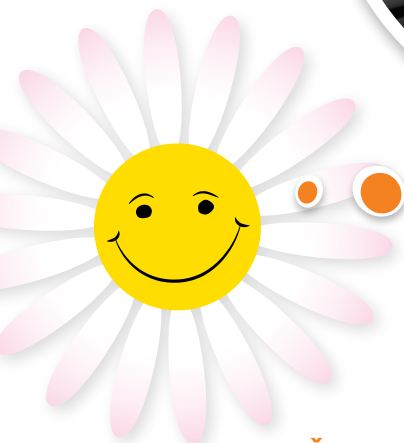
MOTIKA: Fiskars motika je priročno vrtno orodje za kopanje ali okopavanje zemlje. Ročaji motike so daljši ali krajši.

Imenitna set škatla je namenjena hrambi vašega malega vrtnega orodja. V njej boste lahko shranili vse, kar boste potrebovali za delo na vrtu. Tudi rokavice.

FISKARS®

FISKARS®

Spomladi se rastline zbudijo
in zacvetijo.

ŠKARJE: Fiskars vrtno škarje in škarje za živo mejo so orodje, ki ga potrebujemo za striženje, rezanje in obrezovanje vrtnih rastlin in grmovnic. Sestavljata jih dve rezili. Če se škarje skrhajo, jih je potrebno nabrusiti.

LOPATA, LOPATKA: Fiskars lopata je koristno vrtno orodje. Zasadimo jo v zemljo, da jo zajemamo in premetavamo. Lahko je okrogle ali koničaste oblike, njen ročaj pa je lahko daljši ali krajši. Z lopato lahko režemo ali obračamo zemljo.

Metla, grablje in lopate, to orodje je za vse junake. In po vsaki uporabi, orodje očisti in pospravi!

S kanglico zalivajmo zelišča, da se ne izsušijo.

www.unicommerce.si

OBDELOVANJE VRTA

Zemljo za gojenje rastlin na vrtu ali v lončnicah pripravljamo načrtno. Vanjo sadimo sadike ali zasejemo semena. Za obdelovanje zemlje potrebujemo prava orodja. Z njimi rastlinam damo primerno obliko. Nekatera orodja imajo rezila, zato moramo pri njihovi uporabi še posebej paziti.

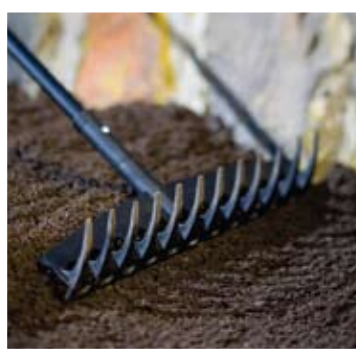

Vrtno orodje moramo po vsaki uporabi skrbno očistiti in shraniti.

ZELIŠČA

Zelišče je rastlina z neolesenelim stebлом, pri kateri nadzemni del ob koncu rasti navadno odmre. Ta zelišča uporabljamo kot začimbe. Poznamo travniška, zdravilna, aromatična in dišavna zelišča. Ta imenujejo tudi dišavnice. Gojimo jih v lončkih ali na vrtovih.

Narava je najlepše igrišče!
Igrajmo se ...

Podjetje Unicommerce, d. o. o. s sedežem v Logatcu, na slovenskem trgu zastopa blagovne znamke STIHL, VIKING in FISKARS.

FISKARS®

FISKARS je finska blagovna znamka za vrhunsko ročno vrtno orodje. Na našem trgu je na voljo od leta 2008.

VIKING®

Vrtno orodje blagovne znamke VIKING iz Avstrije sestavljajo kosilnice, prezračevalniki trave, vrtni drobilniki, motokultivatorji in seveda tudi Viking otroški program.

STIHL®

Blagovno znamko STIHL Unicommerce uspešno zastopa že dve desetletji, pred tem pa so z izdelki oskrbovali tudi celotni jugoslovanski trg. Med najbolj poznanimi izdelki so njihove žage 'štilarice', ki so že od leta 1971 najbolj prodajane motorne žage na svetu. Unicommerce, d. o. o. uvaža izdelke Stihl pretežno iz še vedno družinskega nemškega podjetja Andreas Stihl AG&Co. KG iz Waiblingena, vodilnega podjetja v Skupini STIHL. Z napravami STIHL je Unicommerce opremil vzdrževalno ekipo planiške velikanke, bike centra na Pohorju in logaškega reli poligona, pa tudi oddelek gozdarstva in gozdarske mehanizacije Tehničnega muzeja Bistra. Med njihovimi varovanci sta letos tudi izvrstna slovenska športnika – Vasja Rupnik, biatlonec iz Logatca, in Filip Flisar, svetovni prvak v skikrosu iz Maribora.

Unicommerce prodaja izdelke preko svoje maloprodajne mreže pooblaščenih in strokovno usposobljenih trgovcev s servisom. Glavnino tvorijo mala družinska podjetja, ki so strokovno usposobljena za svetovanje in prodajo teh kakovostnih izdelkov, ter kmetijske zadruge. Za več informacij pogledajte na www.unicommerce.si oziroma se pozanimajte pri vašem lokalnem STIHL trgovcu!

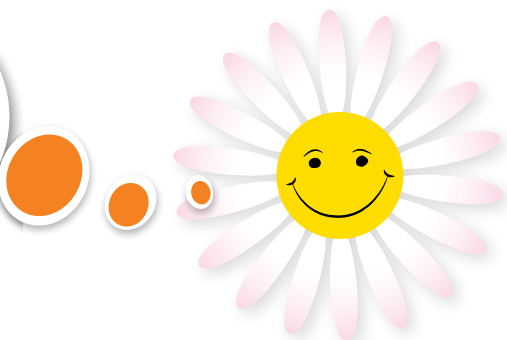
UNICOMMERCE, d. o. o.

Obrtniška ulica 21, 1370 Logatec
info@unicommerce.si

**VSAK, KI IMA
RAD RASTLINICE,
JE LAHKO
VRTNAR.**

Viking
otroški
program

[illegible]

Beležke:

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary-ruled notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Literatura:

1. Fošnarič, S., Katalinič, D.: Didaktične usmeritve za izvedbo raziskovalnih in eksperimentalnih dejavnosti predšolskih otrok na področju naravoslovja. Maribor: Pedagoška fakulteta, 2012.
2. Krese, M., Sinič, Z.: 100 travniških rastlin. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije, 2005.
3. Seliškar, A., Wraber, T.: Travniške rastline na Slovenskem: sto pogostih vrst, Prešernova družba, Ljubljana, 1986.

Dane Katalinič

ŠČEPEC TRAVNIŠKIH ZDRAVILNIH RASTLIN BIŽNJEGA OKOLJA EKO – FISKARS

Besedilo, fotografije in risbe na straneh 1-48: Dane Katalinič

Ostala besedila in fotografije: Miša Hrovat, arhiv Fiskars in Viking

Jezikovni pregled: Grega Rihtar

Oblikovanje in prelom: Gregor Jerič, oblikovanje Fiskars: Denis C. Kebler

Tisk: Tiskarna SET, Vevče

Naklada: 3000

Založnik in izdajatelj: Unicommerce, d.o.o., Logatec 2014

CIP

MOJI ZAČETKI

MOJ PRVI FISKARS®

Urejanje vrta skupaj z otroki je prav posebno doživetje. Poleg vzgoje rastlin jih odrasli lahko lažje in skozi igro učimo ljubiti naravo in njene darove. Fiskars je razvil vrtna orodja, ki otroke razveseljujejo in jim vzbujajo veselje do dela, pa naj bo to sajenje, grabljenje listja ali pometanje stezic. Vrtnarjenje naj bo zato v veselje vsem članom družine. Otroci bodo naše znanje in spretnost hvaležno sprejeli in se naučili, kako živeti v sožitju z naravo.

Škatla za shranjevanje malega vrtnega orodja je namenjena otrokom, ki radi raziskujejo naravo in svet. V njej bodo našli vse koristne pripomočke za delo na vrtu.

MODRA ŠTEVILKA
((080 88 23))

FISKARS
www.unicommerce.si